

Hranice, emigrace a cestování v době normalizace

1. Co víte o možnostech cestování v době normalizace? Zaznamenejte do tabulky rozdíly, které Vás napadnou, porovnáte-li výchozí pojmy (název listu) v kontextu 70. a 80. let 20. století a dneška:

	doba normalizace	současnost
hranice (střežení, přechod)		
důvody a způsoby emigrace		
cestování do zahraničí		

Zhlédnutí dokumentu Výjezdní doložka (z cyklu Abeceda komunistických zločinů)¹ + poslech svědectví pamětnic (vybrané pasáže)²

2. Co nového jste se dozvěděli z dokumentu a z vyprávění pamětníků? Srovnejte nové informace s dnešní situací a doplňte do tabulky, nový zápis oddělte rovnou čarou od svého výchozího (úkol 1).

¹ MAHDAL, Marcel: *Výjezdní doložka*. [online] <http://www.moderni-dejiny.cz/clanek/vyjezdni-dolozka-abeceda-komunisticky-zlocinu/>

² Pamětnice A [online]: http://www.pribehy20stoleti.cz/pribehy/2015192_lvi-silou-letem-sokolim/
 Pamětnice B [online]: http://www.pribehy20stoleti.cz/pribehy/2015257_srpen-1968-ocima-mlade-laborantky-prelomovy-rok-1989-budeme-moci-cestovat/
 Pamětnice D [online]: http://www.pribehy20stoleti.cz/pribehy/2015175_stripky-ze-zivota-jany-pikousove-aneb-nikdy-jsem-se-nenudila/
 Pamětnice E [online]: http://www.pribehy20stoleti.cz/pribehy/2015196_potemkinovy-vesnice/

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je PaedDr. Jaroslava Šiftová.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

Zprávy svědků času – pracovní list 3

3. Prohlédněte si normalizační dokumenty, které byly spojeny s cestou do zahraničí (*cestovní pas, žádost o devizový příslib, výjezdní doložka, celní prohlášení – Muzejní kufřík 1968 a doba normalizace, NM Praha*) a zamyslete se nad důvody jejich existence (své názory sdělte spolužákům).

4. Na základě zjištěných údajů zodpovězte následující otázky:

a/ Jakým způsobem se dalo v době normalizace vycestovat do zahraničí?

b/ Jaké doklady a povolení byly třeba pro cestu do zemí „socialistického bloku“, jaké pro cestu do kapitalistické ciziny?

c/ Co byla výjezdní doložka?

d/ K čemu sloužil devizový příslib?

e/ Jak pracovaly bezpečnostní složky Československa s lidmi, kteří se vrátili z výjezdu do kapitalistického zahraničí?

5. Badatelská aktivita: zeptejte se doma na konkrétní zkušenost rodičů/prarodičů s cestováním v době normalizace, svá zjištění si zaznamenejte:

6. Staňte se turistou (varianta a) nebo představitelem státní moci – celníkem, úředníkem (varianta b) v době normalizace – situaci „zahrajte“:

a/ naplánujte si cestu do kapitalistické ciziny, vyplňte žádost o devizový příslib a vydání pasu, absolvujte „cestování po úřadech, připravte se na cestu, vyplňte celní prohlášení, odcestujte, vraťte se s nakoupenými dárky pro rodinu...

b/ zvažte žádost o devizový příslib, vydejte/nevydejte cestovní doložku a cestovní pas, zkontrolujte celní prohlášení, proveďte celní kontrolu, pozvěte „turistu“ na pohovor po jeho návratu z kapitalistické ciziny.

7. Vysvětlete nové pojmy, s nimiž jste se v průběhu studia téma setkali (použijte metodu podvojného deníku).

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je PaedDr. Jaroslava Šiftová.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

Zdroje

Dotkni se 20. století. [online] www.nm.cz/Historicke-muzeum/Pro-skoly-HM/Dotkni-se-20-stoleti.html

MAHDAL, Marcel: *Výjezdní doložka.* [online] <http://www.moderni-dejiny.cz/clanek/vyjezdni-dolozka-abeceda-komunisticky-zlocinu/>

Moderní dějiny. [online] <http://www.moderni-dejiny.cz/>

Muzejní kufřík 1968 a doba normalizace. Interaktivní sada k výuce dějin 20. století. Výstup projektu Dotkni se 20. století. Praha: Národní muzeum 2015.

Portál eSbírky.cz – digitalizované kulturní dědictví jako výukový materiál. [online]. <http://www.dvacatestoleti.eu/portal-esbirky/>

Příběhy 20. století. Soutěžní příběhy. [online]. <http://www.pribehy20stoleti.cz/archiv/>

Totalita. Vznik a vývoj totalitního režimu v Československu. [online] www.totalita.cz/

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je PaedDr. Jaroslava Šiftová.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).